

L'AFER SOKAL A LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Jesús Navarro i Jorge Velasco*

Tot va començar per un “experiment” realitzat per Alan Sokal (físic a la Universitat de Nova York). Davant el que li semblava una pèrdua de rigor intel·lectual en certs àmbits universitaris dels EUA, es demana si seria possible publicar en una revista acadèmica de moda qualsevol article ple d'idees d'absurdes si simplement satisfera les preconcepcions ideològiques dels editors. La resposta fou afirmativa: la revista *Social Text* publica el 1996 un article intítulat “Transgressing the Boundaries: Towards a Transformative Hermeneutics of Quantum Gravity”. El títol ja mostrava les intencions de l'autor: parodiar els escrits que, sota una aparent profunditat, no diuen res. Bon punt publicat, Sokal revela la superxeria i s'arma el renou que hom pot fàcilment imaginar, amb dos camps obvis. D'una banda, els qui defensaven l'actitud de Sokal que pretenia ridiculitzar així el discurs vacu del que s'ha anomenat postmodernisme, i d'altra banda, els qui acusaven Sokal d'haver abusat de la bona fe dels editors de *Social Text*, o simplement d'haver criticat allò que no ha entès. A finals de l'any passat, Alan Sokal va publicar juntament amb Jean Bricmont (físic a la Universitat de Lovaina), el llibre *Impostures Intellectuelles*, amb la finalitat d'explicar les intencions de la paròdia i de desenvolupar llurs idees. En particular, critiquen el transvasament de conceptes o terminologies de les ciències de la natura a altres dominis, sense que als autors d'aquest transvasament els preocupe el contingut real de la seua informació i sense cap argumentació empírica o conceptual que justifique les seues afirmacions, amb la qual cosa cauen dintre d'un relativisme extrem.

Nosaltres hem volgut que el debat tinguera també difusió a la nostra comunitat, perquè creiem que aborda qüestions importants que, pel seu caràcter interdisciplinari, interessien igualment a científics,

filòsofs, psicoanalistes, historiadors o lingüistes. Per això invitarem Jean Bricmont a visitar València a finals del passat mes de maig, perquè participara el dia 28 en dues taules rodones que vàrem organitzar al voltant del llibre. Al matí, i dintre de les conferències i activitats que regularment organitza el Deganat de la Facultat de Físiques, tingué lloc a la biblioteca del campus de Burjassot una taula rodona sobre el tema general de “Les dues cultures”. Jean Bricmont reflexiona sobre el paper de les analogies, aportant com a exemples algunes cites criticades al seu llibre. Alvaro Delgado-Gal (escriptor i filòsof) aportà unes reflexions sobre la relació entre ciència i filosofia, i Sergio Larriera (psicoanalista) va fer una breu introducció de la psicoanàlisi lacaniana per a un públic majoritàriament científic, defensant la pertinència de les analogies en aquest camp. A la vesprada, i com una activitat del Forum de Debats de la Universitat, tingué lloc al Col·legi Major Rector Peset una segona taula rodona, específicament sobre els continguts del llibre.

A més dels ponents del matí, hi participaren José Azcárraga (físic), Víctor Navarro (historiador) i Ana Sánchez (filòsofa), tots tres professors de la nostra universitat. Tant els ponents com els assistents aportaren, amb una defensa vigorosa en alguns casos, diverses sensibilitats al voltant de les idees discutides al llibre de Bricmont i Sokal.

Pròximament es publicaran les intervencions de la taula rodona del matí. A més, està a punt d'aparèixer el llibre en les seues versions castellana i catalana. D'aquesta manera els interessats podran conèixer amb detall i jutjar unes idees que han servit per agitar amb el vigor de la polèmica les (potser massa) tranquil·les aigües de l'activitat acadèmica.

* IFIC-CSIC
Universitat de València